

פרשת ויקהל - קדושת המשכן וקדושתה של השבת

שמות פרק לה פסוק א (פרשת ויקהל) - ג (פרשת ויקהל)

(א) ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה יקוק לעשות אתם:
 (ב) ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליקוק כל העשה בו מלאכה יומת:

(ג) לא תבצעו אש בכל משבתיכם ביום השבת: פ

רש"י שמות פרק לה פסוק ב (פרשת ויקהל)

(ב) ששת ימים - הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת:

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף פב עמוד ב

ר"ש בן אלעזר אומר: אם ראית מימך. תניא, ר"ש בן אלעזר אומר: מימי לא ראיתי צבי קייץ, וארי סבל, ושועל חנוני, והם מתפרנסים שלא בצער, והם לא נבראו אלא לשמשי, ואני נבראתי לשמש את קוני, מה אלו שלא נבראו אלא לשמשי מתפרנסים שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני - אינו דין שאתפרנס שלא בצער! אלא שהרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי, שנאמר: עונותיכם הטו.

של"ה פרשת תצוה תורה אור

מגילה נקראת י"א י"ב י"ג י"ד ט"ו לא פחות ולא יותר (מגילה ב א), כי זה החשבון עולה כמנין אדנ"י. ואמר לא פחות ולא יותר, רק המנין המועט, דהיינו י"א כמנין אותיות ו"ה מן השם, והמנין מרובה ט"ו כמנין י"ה, אשר הפריד ביניהם עמלק' כי יד על כס יה' (שמות טז, יז). והאמצעית עולה ל"ט, הוא ארור המן. עיין בציוני (פרשת בראשית, בהג"ה ד"ה מצאתי) בענין קללות אדם וחוה ונחש עולה ל"ט, ושם מרומז המן, 'המן העץ' (בראשית ג, יא), והוא ארור ליטא, וברוך מרדכי.

האר"י ז"ל טעמי המצוות

"המלאכות הם הוראות היות הדברים צריכים תיקון על ידי מעשינו למטה. כי אם הקב"ה היה בורא מתחלה כדרך שעתיד לעשות בימי המשיח, להוציא הארץ גלוסקאות יפות[*] ...לא היינו צריכים לטרוח בכמה מיני מלאכות, חרישה וזריעה וקצירה כו', עד שהמאכל נתקן. אבל עתה אנו צריכים לחרוש ולזרוע ולהוציא התבן והקש שהם הקליפות מן החטים... ועד"ז שאר כל המלאכות שבעולם"

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קיא עמוד ב

עתידין צדיקים שמבצבצין ועולין בירושלים, שנאמר: ויציצו מעיר כעשב הארץ, ואין עיר אלא ירושלים, שנאמר: וגונוי אל העיר הזאת. וא"ר חייא בר יוסף: עתידין צדיקים שיעמדו במלבושיהו, ק"ו מחטה: מה חטה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושין, צדיקים שנקברו בלבושיהו על אחת כמה וכמה. וא"ר חייא בר יוסף: עתידה א"י שתוציא גלוסקאות וכלי מילת, שנאמר: יהי פסת בר בארץ. ת"ר: יהי פסת בר בארץ בראש הרים - אמרו: עתידה חטה שתתמר כדקל ועולה בראש הרים; ושמא תאמר, יש צער לקוצרה? תלמוד לומר: ירעש כלבנון פרוי, הקדוש ברוך הוא מביא רוח מבית גנזיו ומנשבה עליה ומשרה את סלתה, ואדם יוצא לשדה ומביא מלא פיסת ידו, וממנה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו. עם חלב כליות חטה - אמרו: עתידה חטה שתהא כשתי כליות של שור הגדול; ואל תתמה, שהרי שועל קינן בלפת, ושקלוהו ומצאו בו ששים ליטרין בליטרא של צפורי.

רש"י שמות פרק לח פסוק כב (פרשת פקודי)

(כב) ובצלאל בן אורי וגו' עשה את כל אשר צוה ה' את משה - אשר צוה משה אין כתיב כאן, אלא כל אשר צוה ה' את משה, אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני, כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואחר כך משכן, אמר לו בצלאל מנהג עולם לעשות תחלה בית ואחר כך משים כלים בתוכו. אמר לו כך שמעתי מפי הקדוש ברוך הוא. אמר לו משה בצל אל היית, כי בוודאי כך צוה לי הקדוש ברוך הוא, וכן עשה המשכן תחלה ואחר כך עשה הכלים: